

KATEDRA ZA PRAVNU HISTORIJU I KOMPARATIVNO PRAVO

HISTORIJA PRAVA BOSNE I HERCEGOVINE

IZVEDBENI PLAN NASTAVE ZA 2025/26.

Prof. dr Mehmed Bečić

Viši asst. Tahir Herenda

Sarajevo, 28. februar 2026.

Kontakt informacije	Mail adresa	Kabinet	Termin konsultacija
Prof. dr. Mehmed Bečić Biografija	m.becic@pfsa.unsa.ba	140	Utorak: - 10.00 - 11.00 sati - 14.00 - 17.00 sati
Viši asst. Tahir Herenda Biografija	t.herenda@pfsa.unsa.ba	127	Srijeda: - 13.45 – 17.30 sati

LINK ZA TEAMS KANAL za aktivnosti i razne oblike online rada (za redovni i vanredni studij):

[General](#) | [Historija prava BiH gen. 25/26](#) | [Microsoft Teams](#)**IZVEDBENI PLAN PREDAVANJA****REDOVNI STUDIJ**

Sedmica Termin	Mjesto/režim izvođenja nastave	TEMATSKA OBLAST/NASTAVNA AKTIVNOST
I 03.03.26.	Online	Uvodno predavanje Pravna historija i historijski metod izučavanja prava - Pregled nastavnih jedinica koje se obrađuju - Koncept ispita i nastavnih aktivnosti (projekti/diskusije/testovi) - Pregled literature i materijala za pripremanje ispita
II 10.03.25.	Sala I godine	Izvori prava i pravne institucije u srednjovjekovnoj Bosni - Običaj kao izvor prava i izvor za saznanje prava u srednjovjekovnoj Bosni - Sekundarni izvori za saznanje prava - Šta znamo o sudovima u srednjovjekovnoj Bosni? - Šta otkrivaju povelje o sudovima, postupku i dokazima (primjer)? - Krivično pravo i sistem kazni - Zemljišno, ugovorno, porodično, nasljedno pravo
III 17.03.25.	Sala I godine	Izvori prava i primjena prava - pravosuđe u Bosni pod osmanskim upravom - Izvori osmanskog prava (kanun i šerijat) - Nedržavni izvori prava u osmanskome periodu - Kadije – uređenje i nadležnosti - Uloga muftije – značaj fetve za razvoj prava i domaću pravnu praksu - Nadležnosti drugih upravnih organa kao pomoćnih i/ili kvazisudskih organa - Crkveni sudovi/poglavari milleta u ulozi sudova

		- Šta se dešava sa osmanskim pravom i pravosuđem u okviru tanzimata?
IV 24.03.25.	Sala I godine (alternativno online uz prethodnu obavijest)	Razvoj krivičnog prava u Bosni za vrijeme osmanske uprave - Šerijatsko krivično pravo i krivično pravo u kanunima - Primjeri – analize krivičnih djela u kanunima - Reforma krivičnog prava u XIX stoljeću
V 31.03.25.	Sala I godine (alternativno online uz prethodnu obavijest)	Civilno pravo u Bosni za vrijeme osmanske uprave - Kanun i šerijat u oblasti stvarnog prava (osmanski pravni poredak): 5 kategorija vlasništva - Ugovorno pravo - Osmanski pravni pluralizam u oblasti privatnog prava (nasljedno, bračno i porodično pravo) - Studija: Zakon o zemljišnoj svojini - Studija: Osmanski građanski zakonik (Medžella)
VI 07.04.25.	Sala I godine	Priprema za test Rekapitulacija gradiva/pitanja i odgovori/diskusija
VII 14.04.25.	Sala I godine	TEST
VIII 21.04.25.	Sala I godine	Reforma pravosuđa u Bosni i Hercegovini na prelazu XX stoljeće - Uvoz i smjena pravika nakon 1878. – „smjena pravne kulture“ - Uspostava Vrhovnog suda za Bosnu i Hercegovinu - Reforma redovnih sudova - Reforma šerijatskih sudova - Definiranje nadležnosti crkvenih sudova - Donošenje prvih procesnih zakona za BiH
IX 28.04.25.	Sala I godine (alternativno online uz prethodnu obavijest)	Pravni sistem Bosne i Hercegovine pod austrougarskom upravom: kontinuitet i transformacija - druga faza evropeizacije prava - Kako je transformiran pravni poredak BiH u periodu 1878-1918? - Kako je uređeno materijalno civilno pravo? - Kako je uređeno materijalno trgovačko pravo? - Novo krivično zakonodavstvo - Analiza zakonskih projekata/slučajeva
X 05.05.25.	Sala I godine (alternativno online uz prethodnu obavijest)	Pravni sistem Bosne i Hercegovine u okviru Kraljevine SHS/Jugoslavije - Pravni partikularizam i pravni pluralizam Kraljevine SHS/Jugoslavije - Proces unifikacije/kodifikacije prava - Uređenje sudova - Civilno pravo - Krivično pravo - Procesno pravo
XI 12.05.25.	Sala I godine	Pravne kodifikacije u Jugoslaviji I dio - Medžella - Opći građanski zakonik i njegova recepcija u Jugoslaviji
XII 19.05.25.	Sala I godine	Pravne kodifikacije u Jugoslaviji II dio - Opšti imovinski zakonik za Crnu Goru - Srpski građanski zakonik
XIII 26.05.25.	Sala I godine	Pravne kodifikacije socijalističke Jugoslavije i pitanje pravnog kontinuiteta: pregled - Pravni poredak u Jugoslaviji 1941-1946 - Zakon o nevažnosti pravnih pravila 1946 - Kodifikacije privatnog prava (pregled) - Kodifikacije krivično prava (pregled) - Pravni kontinuitet i diskontinuitet nakon 1992/95.

		Pravo i pravosuđe u Bosni i Hercegovini nakon 1995. - Kako je organizirano pravosuđe u Bosni i Hercegovini danas - Kako je uređeno civilno pravo - Kako je uređeno krivično pravo
XIV 02.06.25.	Sala I godine	Priprema za završni ispit
XV 09.06.25.	Sala I godine	Završna diskusija/Ovjera urednog pohađanja nastave

VANREDNI STUDIJ

Sedmica Termin	Mjesto/režim izvođenja nastave	TEMATSKA OBLAST/NASTAVNA AKTIVNOST
I 03.03.25.	Sala I godine	- Uvodno predavanje - Pravna historija i historijski metod izučavanja prava - Pregled nastavnih jedinica koje se obrađuju - Koncept ispita i nastavnih aktivnosti (projekti/diskusije/testovi) - Pregled literature i materijala za pripremanje ispita - Pregled pravnog razvitka Bosne: srednji vijek i osmanski period
II 07.04.25.	Sala I godine	- Priprema za semestralni test
III 14.04.25.	Sala I godine	- TEST
IV 19.05.25.	Sala I godine	- Pregled pravnog razvitka u BiH: druga polovina XIX stoljeća - Pregled pravnog razvitka u BiH: XX stoljeće - Odbrane seminara
V 02.06.25.	Sala I godine	- Priprema za završni ispit

Napomena: Izvan navedenih nastavnih sati, vanredni studij uključen je u nastavni proces, kroz online zadatke i seminare (kao oblik nastave na daljinu).

IZVEDBENI PLAN VJEŽBI

Sedmica	Režim izvođenja	TEMATSKA OBLAST/NASTAVNA AKTIVNOST
I	Sala I godine	Uvodne vježbe/upoznavanje sa predmetom i izvedbenim planom Upute za izradu seminarskog rada
II	Sala I godine	Analiza pravnih tekstova iz srednjovjekovne Bosne
III	Sala I godine	Analiza pravnih tekstova: Sidžili kadija
IV	Sala I godine	Analiza pravnih tekstova: Krivično pravo osmanske države
V	Sala I godine	Analiza pravnih tekstova: Fetve
VI	Sala I godine	Pripreme za semestralni test
VII	Sala I godine	Prva provjera znanja (prvi test)
VIII	Sala I godine	Analiza pravnih tekstova iz perioda tanzimata: Zakon o zemljišnoj svojini (Ramazanski zakon)
IX	Sala I godine	Analiza pravnih tekstova iz perioda tanzimata: Medžella
X	MS Teams	Analiza pravnih tekstova: Opći građanski zakonik
XI	MS Teams	Analiza pravnih tekstova: Srpski građanski zakonik
XII	MS Teams	Analiza pravnih tekstova: Opšti imovinski zakonik za Crnu Goru
XIII	MS Teams	Analiza pravnih tekstova: Period Kraljevine Jugoslavije
XIV	Sala I godine	Rekapitulacija gradiva/Pripreme za test
XV	Sala I godine	Rekapitulacija gradiva/Pripreme za test

LITERATURA

Literatura	Obavezna
	- Mustafa Imamović, Uvod u historiju i izvore bosanskog prava, Pravni Fakultet Univerziteta u Sarajevu, Sarajevo, 2006. - Enes Durmišević, Uvod u razvoj pravne misli u Bosni i Hercegovini, Pravni fakultet Univerziteta u Sarajevu, 2014., str. 11-33. - Mehmed Bečić, Između Orijenta i Okcidenta: Recepcija Općeg građanskog zakonika u Bosni i Hercegovini, Pravni Fakultet Univerziteta u Sarajevu, Sarajevo, 2022. str. 43 – 114, 215-233. - Fikret Karčić, Historija šerijatskog prava, Fakultet islamskih nauka, Sarajevo, 2005, str. 143-164. - M. Akif Ajdin, „Pravo kod Osmanlija“, Historija osmanske države i civilizacije, Orijentalni institut u Sarajevu, Sarajevo, 2004, str. 515-585. - Izabrani tekstovi i materijali za vježbe koji se postavljaju na web-stranicu Pravnog fakulteta
	Dopunska
	- Mustafa Imamović, Historija države i prava Bosne i Hercegovine, IV izdanje, Magistrat, Sarajevo, 2014. - Enes Durmišević, „Idžtihad kao najviši izraz islamskog genija“, u: Alibasic, Ahmet; Karčić, Fikret, Islamska pravna kultura u tranziciji: eseji u čast Fikreta Karčića, CNS, Sarajevo, 2020., str. 175-193. - Dženana Čaušević, Pravno-politički razvitak Bosne i Hercegovine Dokumenti sa komentarima, Magistrat, Sarajevo, 2005. (Odlomci za analizu) - Thomas Simon (Hg.), Konflikt und Koexistenz. Die Rechtsordnungen Südosteuropas im 19. und 20. Jahrhundert, Band II, Serbien, Bosnien-Herzegowina, Albanien, Vittorio Klostermann, 2017. - Ehlimana Memišević, Sudovi: komparativna studija, Centar za napredne studije, Sarajevo, 2019

- Fikret Karčić, Studije o šerijatskom pravu i institucijama, Drugo dopunjeno izdanje, CNS, Sarajevo, 2012.
- Enes Durmišević: Šerijatsko pravo i nauka šerijatskog prava u Bosni i Hercegovini u prvoj polovini XX stoljeća, Pravni Fakultet Univerziteta u Sarajevu, Sarajevo, 2008.
- Mehmed Bečić, „Recepcija krivičnog prava u Bosni i Hercegovini u drugoj polovini XIX stoljeća“, Godišnjak Pravnog fakulteta u Sarajevu, LIX-2016, Pravni fakultet Univerziteta u Sarajevu, Sarajevo, 2016., 219-224.
- Mehmed Bečić, „Novi pogled na transformaciju šerijatskih sudova u Bosni i Hercegovini: da li je 1883. godine nametnut kolonijalni model primjene šerijatskog prava?“, Godišnjak Pravnog fakulteta u Sarajevu, 2017, 59-82.

STRUKTURA BODOVA I BODOVNI KRITERIJ

Vrednovanje znanja vrši se kontinuiranim praćenjem i ocjenjivanjem rada studenata tokom semestra. Studenti tokom semestra mogu osvojiti 50 bodova i na završnim ispitu 50 bodova.

Elementi praćenja i provjeravanja	opterećenje u ECTS	udio (%) u ocjeni
Parcijalni ispit	2	30% (do 30 bodova)
Aktivnost na nastavi	1	20% (do 20 bodova)
Završna evaluacija znanja	3	50% (do 50 bodova)
Ukupno	6	100%

Način oblikovanja konačne ocjene:

U oblikovanju konačne ocjene uzimaju se u obzir utvrđeni elementi praćenja i provjeravanja rada studenata:

- prvi parcijalni ispit,
- aktivnost na nastavi i
- završni ispit.

Prvi parcijalni test: od 0 do 30 bodova (uvjet za pristupanje završnom ispitu je minimalno 15 bodova);

Aktivnost na nastavu (grupni rad, kvizovi, debate, projekti, diskusije – kontinuirano se prati): 0-20 bodova;

Završni ispit: od 0 do 50 bodova. Konačna ocjena formira se na osnovu evaluacije svih oblika studentskog rada – zbrajanjem bodova ostvarenih tokom semestra.

Ostale informacije relevantne za praćenje rada studenta, vrednovanje i ocjenjivanje:

- Student ostvaruje pravo izlaska na završnu evaluaciju znanja ako je u okviru prvog parcijalnog ispita ostvario najmanje 15 bodova.
- Konačan uspjeh studenta nakon svih predviđenih oblika provjere znanja vrednuje se i ocjenjuje u skladu sa sljedećom bodovnom skalom: a) 10 (A) - nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - 85-94bodova; c) 8 (C) - 75-84bodova;d) 7 (D) - nosi 65-74 bodova; e) 6 (E) - nosi 55-64 bodova; f) 5 (F, FX) - manje od 55 bodova. U indeks se unose prolazne ocjene. Ocjena 6 (E) je najniža prolazna ocjena.